EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.2.2025.
COM(2025) 44 final

2025/0025 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u vezi s odlukom sudionica Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na sastancima sudionica Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove iz Priloga III. Sporazumu OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) u vezi s izmjenama Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („sektorski dogovor o zrakoplovima” ili „SDZ”).

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima i sektorski dogovor o zrakoplovima

Riječ je o džentlmenskom dogovoru između Unije, SAD-a, Kanade, Japana, Koreje, Norveške, Švicarske, Australije, Novog Zelanda, Turske i Ujedinjene Kraljevine („sudionice”) čija je svrha osigurati okvir za pravilnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti među sudionicama (tržišno natjecanje temeljeno na cijeni i kvaliteti izvezene robe i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezano sa službeno podupiranim izvoznim kreditima. Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. na neodređeno vrijeme i, iako tajništvo OECD-a pomaže u njegovoj provedbi, nije akt OECD-a[1].

Neka od pravila utvrđenih u Sporazumu sektorska su i detaljno opisana u sektorskim prilozima Sporazumu (tzv. „sektorski dogovori”). SDZ je samostalan sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima koji se odnose na civilne zrakoplove. Provodi se neovisno o Sporazumu,

a njime upravljaju njegove sudionice Australija, Brazil, Kanada, Europska unija, Japan, Koreja, Novi Zeland, Norveška, Švicarska, Ujedinjena Kraljevina i Sjedinjene Američke Države.

SDZ se redovito ažurira kako bi se uzele u obzir promjene na financijskim tržištima i u području politike koje utječu na odobravanje službeno podupiranih izvoznih kredita. SDZ je prenesen u pravo Unije Uredbom (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. te je time postao pravno obvezujući u Uniji[2]. Revizije uvjeta Sporazuma ugrađuju se u pravo EU-a delegiranim aktima donesenima na temelju članka 2. te uredbe.

2.2. Sudionice sektorskog dogovora o zrakoplovima i donošenje odluka

Europska komisija zastupa Uniju na sastancima sudionica SDZ-a te u pisanim postupcima kojima sudionice donose odluke. Odluke o svim izmjenama Sporazuma donose se konsenzusom.

2.3. Predviđeni akt sudionica SDZ-a

Iako je SDZ usmjeren na izvozne kredite povezane s izvozom civilnih zrakoplova, sudionice u okviru SDZ-a pružaju potporu i za transakcije koje uključuju pružanje usluga održavanja i drugih usluga te izvoz rezervnih dijelova i kompleta za motore. Međutim, praksa u SDZ-u tijekom godina pokazala je da postoje nejasnoće oko primjene pravila na transakcije te vrste.

---

[1] Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

[2] Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

Stoga je predloženo da se posebni uvjeti za ugovore o održavanju i servisiranju te rezervne dijelove i komplete za motore (koji su povezani sa zrakoplovima obuhvaćenima SDZ-om) uključe u SDZ. Pravilima bi se osigurala dosljedna primjena i tumačenje uvjeta SDZ-a za te transakcije i na taj bi se način stvorili ravnopravniji uvjeti.

Konkretno, pravilima bi se:

- omogućili dulji rokovi otplate za transakcije iznad određene vrijednosti ugovora,
- smanjio minimalni predujam s 30 % na 15 % vrijednosti izvoznog ugovora i
- prilagodila definicija datuma početka roka otplate kredita (koja je sad usmjerena na trenutak u kojem kupac primi glavni zrakoplov, a ne na usluge) radi usklađivanja s ključnim etapama isporuke koje su obično utvrđene u tim ugovorima.

Sudionice SDZ-a raspravljaju o dodavanju tih pravila od 2022., a ishod se očekuje u prvom tromjesečju 2025.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Predloženo stajalište Unije bilo bi podržati izmjenu teksta SDZ-a u području potpore ugovorima o održavanju i servisiranju, rezervnim dijelovima i kompletima za motore povezanima sa zrakoplovima obuhvaćenima SDZ-om. Nova posebna pravila pomogla bi osigurati dosljednu primjenu SDZ-a kad je riječ o tim transakcijama i ojačati ravnopravne uvjete među sudionicima SDZ-a.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[3].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akt može presudno utjecati na sadržaj propisa EU-a, to jest na Uredbu (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ. U članku 1. te uredbe navodi se da se „[s]mjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) primjenjuju u Uniji. *Tekst Sporazuma priložen je ovoj Uredbi.”* Jednako je relevantan članak 2. te uredbe u kojem je utvrđeno da „Komisija usvaja delegirane akte u skladu s člankom 3.

[3] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

radi izmjene Priloga II. kao posljedicu izmjena smjernica o kojima su se dogovorile sudionice Sporazuma”. To uključuje izmjene priloga Sporazumu, kao što je SDZ.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na izvozne kredite, što je u području primjene zajedničke trgovinske politike. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 207. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom sudionica SDZ-a izmijeniti Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima iz Priloga II. Uredbi (EU) br. 1233/2011, primjereno ga je nakon prihvaćanja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

2025/0025 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u vezi s odlukom sudionica Sektorskog dogovora o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”), uključujući one u Sektorskom dogovoru o izvoznim kreditima za civilne zrakoplove („SDZ”) iz Priloga III. Sporazumu, prenesene su i stoga su postale pravno obvezujuće u Uniji na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[4].

[4] Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

(2) Cilj je predviđene odluke o izmjeni SDZ-a uspostaviti posebna pravila kojima se pruža pravna sigurnost i jačaju ravnopravni uvjeti među sudionicama SDZ-a u području potpore ugovorima o održavanju i servisiranju te izvozu rezervnih dijelova i kompleta za motore povezanima sa zrakoplovima obuhvaćenima SDZ-om.

(3) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije o izmjenama SDZ-a jer će predviđena odluka sudionica SDZ-a biti obvezujuća za Uniju i moći će presudno utjecati na sadržaj propisa Unije na temelju članka 2. Uredbe (EU) br. 1233/2011,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije jest da se podrži odluka sudionica SDZ-a o izmjeni SDZ-a radi utvrđivanja posebnih pravila za potporu ugovorima o održavanju i servisiranju, izvozu rezervnih dijelova i kompleta za motore u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik